

Jebkur uz zemesloco tikai mācīes!

ILZE VĪTOLA

Vismaz viens robs Latvijas izglītības sistēmā aizpildīts – vidusskolas atestātu var iegūt tālmācībā. Par to ir parūpējušās Rīgas Tālmācības vidusskolas (RTV) dibinātājas un vadītājas ILZE KALNIŅA un GITA VĀVERE. RTV ir sparīgi aizvadījusi pirmo mācību gadu. Un 2010./2011. mācību gadam piedāvā arī pamatzglītības programmu 7. – 9. klasei. Kā tālmācība isti notiek? Un kam tā ir vajadzīga?

Domas dzimšana

Tālmācība nav nekāds jaunums. Jau 13. gs. to esot ieviešuši katoļu priesteri. Katram laikam gan ir savi tāluma pārvarēšanas rīki. Šodien – dators un interneta pieslēgums. Ja tie pieejami, vari mācīties kaut vai nakts vidū savā guļamistabā, pidžamā tērpies, jebkurā zemeslodes vietā, vari skatīties videolekcijas un saņemt tiešsaistes konsultācijas. Iespējams, ka ārzemēs dzīvojošie tautieši šā mācību gada noslēgumā varēs arī valsts noteiktos pārbaudījumus kārtot tiešsaistē, tā ietaupot laiku un ceļa naudu braucienam uz Latviju.

Gluži kā brīnums doma par tālmācības vidusskolas dibināšanu Ilzei Kalniņai un Gitai Vāverei piedzima Ziemassvētku vakarā.

– Mums abām bija ļoti labi apmaksāts darbs. Sākās krīze, un daudziem kolēģiem samazināja algu. Mēs nevēlējāmies gaidīt, kad samazinās mūsu

DAINA BUŠMANA FOTO UN FOTO NO PRIVĀTIEM ARHĪVEM

algu. Teicu: Gita, mēs esam tik azartiskas sievietes, pietiks strādāt citiem, taisām savu biznesu! – moži stāsta Ilze.

Abas nav pirmo reizi ar pīpi uz jumta – jau 18 gados Ilzei bijis savs skujkoku bizness, bet

Gita cepusi maizi. Tālmācības vidusskolu abas vada partnerībā. To, ka viena otrai var pilnībā uzticēties, pārbaudījušas divpadsmit gadu laikā kopš kopīgajām psiholoģijas studijām.

Modelei, hokejistam

Kam tad tālmācības vidusskola ir domāta? Loģiski – tiem, kuri nav pabeiguši vispārīzglītojošo vidusskolu vai pamatskolu. Ilze un Gita teic,

les —

- Tālmācība ir izglītības ieguves neklātienas paveids, ko raksturo īpaši strukturēti mācību materiāli, individuāls mācīšanās temps, īpaši organizēts izglītības sasniegumu novērtējums, kā arī dažādu tehnisko un elektronisko saziņas līdzekļu izmantošana,
- Rīgas Tālmācības vidusskola ir akreditēta mācību iestāde (17.05.2010.),
- atrodas Rīgas 93. vidusskolā,
- mācību maksa – 520 latī gadā, ietverot īpaši izstrādātus tālmācības mācību līdzekļus un videomateriālus.

ka tie ir aktīvi un ļoti mērķtiecīgi cilvēki. Daudzi jau vidusskolas laikā izveidojuši sekmīgu karjeru ārzemēs – sportisti, mākslinieki, baletdejojotāji, modeļi. Viņi saprot, ka šajās profesijās var strādāt vien īsu brīdi, tāpēc mācības pārtraukuši. Otra grupa ir 25 – 35 gadus veci, kuriem ir savs business Latvijā.

– Viņi nekaunas vidusskolu pabeigt tagad jau kā sekmīgi un turīgi uzņēmēji.

– Ja mēs apkopotu grāmatā mūsu studentu (tā mēs viņus

Un domā izglītību turpināt augstskolās. Ir arī citi likteņstāsti. Trīsdesmit gadus veca sievietē iestājās 7. klasē. Un viņa ar to lepojas. Kad vidusskolas vecumā viņai nomirusi mamma, uzņēmusies atbildību par saviem mazajiem brāļiem. Tagad viens no brāļiem mācīsies 7. klasē un viņa pati arī, jo šobrīd var to atļauties. Super!

– iesaucas Ilze Kalniņa (attēlā). Gita turpina, ka gandrīz visi Rīgas Tālmācības vidusskolas studenti par mācībām maksā paši. Hokejisti pelna labi, tāpat modeles. Atnākusi viena nepilngadīga meitene samaksāt par mācībām kopā ar tēti. Un nav ļāvusi viņam maksāt – tēt, es pati!

Nākamā tālmācības studentu grupa ir ārzemēs dzīvojošie un strādājošie tautieši, arī diplomātu bērni. Līdztekus mācībām jaunās mītnes zemes skolās viņi nevēlas pārtraukt zinību apguvi vidusskolā Latvijā, lai atgriežoties nebūtu pārtraukuma izglītībā.

Arī nesaprastajiem

– Kad mūsu studenti pirms centralizētajiem eksāmeņiem nāca uz konsultācijām, daudzi teica: ah, Dievs! Ja mums savulaik vidusskolā būtu bijuši šādi pedagogi, kuri māca ar prieku, ieinteresētību un bez nosodījuma, mums nekad nebūtu nācies izvēlēties Tālmācības vidusskolu! – atklāj Ilze. Viņas pedagogu saime netaujā, vai jaunajai māmiņai ir vīrs, kāpēc puisis lako nagus un tā tālāk. Šajā skolā vienīgais jautājums ir – kā mēs tev varam palīdzēt? Tāpēc ceļu šurp atraduši arī ļoti talantīgi jaunieši, kuri savulaik no vidusskolām izslēgti par neparastu uzvedību, izskatu vai brīvdomību. Faktiski par to vien, ka nav spējuši iespieties standarta rāmī.

– Ja mēs apkopotu grāmatā mūsu studentu (tā mēs viņus

godājam) biogrāfijas, tas būtu īsts trilleris. Viens puisis pie mums atnāca novembrī. Viņš izslēgts no skolas, jo skolotājiem nav patīcis viņa pārdrošais gērbšanās stils. Mēs nevērtējam savu audzēkņu apģērbu, morālo stāju un dzīves likločus. Mūsu vienīgās rūpes, kā mācību procesu virzīt labāk un atbilstošāk katra vajadzībām. Mūsu studentiem nav iespēju katru dienu sēdēt vakarskolas solā no pulksten 18 līdz 21, vai arī viņu sabiedriskais stāvoklis vairs nepieļauj mācīties vietējā vakarskolā, – skaidro Ilze.

Riskētājas sastop riskētājus

Ilze Kalniņa ir dinamīts – uzspridzinās jebkuru šķērslī un savu panāks. Gita Vāvere ir drošais un mierīgais balsts. Vismaz tādu iespaidu viņas rada. Bet abām kopīga ir tieksme riskēt un iet, kā saka, uz visu banku.

– Skolas izveidošana bija milzīgs risks. Sākumā strādājām ar Gītu divatā. Pagājušajā gadā mums nebija nevienas brīvas dienas. Pamazām sākām pelnīt, varējām jau atļauties algot konsultantus, tad darbiniekus. Gatavojamies mūsu vidusskolas akreditācijai – tā bija tikpat nopietna kā jebkurai vidusskolai. Jūtām milzīgu atbildību pret mūsu studentiem. Bijām saņēmušas mācību maksu, un nu mūsu pirmajiem absolventiem vajadzēja nodrošināt iespēju saņemt valsts atzītu atestātu. Nevienam mirkli nepieļāvu domu, ka neveiksies. Biju pārliecināta, ka ideja ir vajadzīga, man ir lieliska pieredze tālmācībā un piedāvātais mācību process norit sekmīgi. Un viss beidzās laimīgi – akreditāciju ieguvām uz sešiem gadiem. Pirmajā izlaidumā saviem studentiem pateicāmies par uzdrīkstēšanos, uzticēšanos un par viņu spēju riskēt. Lai būtu ar ko sākt, sameklējām sadarbības partneri SIA "Iecavnieks". Tā īpašnieks Dainis Lagzdīns aizdeva naudu. Viņš ir ļoti gaišs cilvēks un tic, ka ieguldījis gaismas uzņēmumā un ka mēs darām svētīgu darbu, – Ilze un Gita ir pateicīgas.

Bet viegli jau nav gājis:
– Izglītības un zinātnes ministrijas darbinieki sākmā, izsniedzot licenci, bija ļoti atturīgi. Teica – saņemiet akreditāciju un pirmos centralizēto eksāmenu vērtējumus, tad varēsīm izdarīt secinājumus. Pēc mūsu idejas prezentācijas gan ministrijas darbinieki atzina – runās par tālmācības vidusskolas nepieciešamību pagājuši desmit gadi, beidzot kāds to ir izdarījis. Esam lepnas, ka tieši mēs Latvijas izglītības sistēmā ieviesām ko jaunu...

Tikšanās vieta

Rīgas Tālmācības vidusskolas fiziskā atrašanās vieta ir Ilzes un Gitas ģimeņu spēkiem izremontētas telpas Rīgas 93. vidusskolā. Katru dienu divi darbinieki apkalpo tālmācības klientus, un ik dienu ir vajadzības – kādam papildināt mācību materiālu, otram dot iespēju ieskaitīti kārtot internetā, vēl kāds vēlas zināšanu pārbaudi klātienē. Pirmajā gadā strādāja trīspadsmit pedagogi, jaunajā mācību gadā nāks klāt vēl pieci – 7. – 9. klašu mācību priekšmetu pasniedzēji. Ilze Kalniņa uzskata, ka mācīties vidusskolā ir grū-

Teicu: Gita, mēs esam tik azartiskas sievietes, pietiks strādāt citiem, taisām savu biznesu!
Ilze Kalniņa

tākais posms cilvēka dzīvē, jo jāapgūst arī tas, kas nepatīk un mazāk padodas. Bet Ilze uzskata – var ļoti mācīties un – mācīties. Un sasniegt līdzīgu rezultātu gluži kā tie skolēni, kuri katru dienu iet uz skolu. Lai būtu vieglāk uztvert mācību vielu, skolas izstrādātie mācību līdzekļi ir sarakstīti vienkāršā valodā. To paveikuši tālmācības vidusskolas pedagogi, apkopojot savu pieredzi. Turklāt katra priekšmeta apguvei ir pieejami arī videomateriāli, klātienē un tiešsaistes konsultācijas. Un ieskaites šajā skolā kārtu nevis tad, kad skolotājs grib, bet tad, kad skolēns ir tam gatavs. Dažus studentus skolā redz tikai divas reizes – iestājoties un vēlāk – centralizētajos eksāmenos, tās ir tālmācības vidusskolas priekšrocības. Uz centralizēto eksāmenu Rīgā

šogad ieradās RTV studenti no 18 valstīm. Bet reizi mēnesī sestdienās pedagogi tiekas ar tiem audzēkņiem, kuri ir iebraukuši Latvijā. Šī diena ir kā svētki.

– Es tūlīt iegūšu doktora grādu pedagogijā, bet uzskatu par godu lietu pēc savu studentu pēdīnām skolas biroja telpas izmāzģāt pati! Nevis tāpēc, ka man nebūtu ko samaksāt apkopējai, bet es to daru ar mīlestību. Un katrs, kas ienāk mūsu kabinetā, iesaucas – te ir kā mājās! Audzēkņi nāk pie mums kā uz svētkiem, tad arī mēs atliekam darbus malā, lai satiktos un priecātos būt kopā, – Ilze staro.

Gandarījums

Ilze un Gita stāsta, ka reta ir tāda uzņēmējdarbība, kur katra diena ir citāda un kur var gūt baudu strādājot. Bet tālmācības vidusskola to visu sniedz.

– Ir, protams, brīži, kad spārni nolaižas, un Gitai saku – es gribu balsi kaukt. Bet arī gandarījums ir milzīgs. Izstādē "Skola 2010" pie mums pienāca izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe un teica paldies, ka esam aizpildījušas robu izglītības sistēmā. Pir-

majā gadā mums bija jau 200 skolēnu, 12. klases izlaidumu skolvēja 56. Un ne jau tikai skolas beidzēju skaits ir būtisks. Esmu ļoti gandarīta par rezultātiem. Tālmācības skolēniem sekmes bija arī A un B līmenī. Augsti rādītāji sevišķi daudzziem bija angļu valodā un vēsturē, – priecājas Ilze. Par šiem panākumiem paldies pienākas arī skolas vadītāju ģimenēm.

Gita Vāvere (attēlā) ir ļoti pateicīga savam vīram Normundam par atbalstu un mierinājumu grūtos brīžos: – Viņš prot atrast pareizos vārdus, kā sakārtot prātu. Pragmatiski saliek visu pa plauktiņiem un iedvesmo mūs, jautājot – bet kurš gan cits, ja ne jūs!? Un tad atkal liekas – jā, tā ir. Un var atkal strādāt.

Ilze domā, ka sasniegtais ir tikai sākums. Kā jau prievāta skola, RTV var būt elastīga un radoša.

– Piemēram, videolekcijas. Japānā vai ASV mūsu students tās skatās un mācās, un zināšanas uztver labāk, nekā lasot tikai grāmatas. Tagad domājam – kāpēc trīsdesmit cilvēkiem jābrauc uz Latviju kārtot centralizētos eksāmenus? Varētu veikt grozījumus MK noteikumos, un šiem audzēkņiem noteikt, ka ar diplomātisko pastu aizsūtīs eksāmenu biļetes? Uzliksim uz galda kameru un tiešsaistes režīmā mēs ar diviem pedagogiem pieņemsim eksāmenu, piemēram, Īrijā vai Lielbritānijā, – Ilze ir ideju pilna. Nesen kāds Rīgas Tālmācības vidusskolas absolvents pateicīgs atnācis ciemos ar šampanieti, jo iestājies universitātē Londonā.

– Vai var būt lielāks prieks! Mēs darām to, kas patīk, un mūsu darbs ir vajadzīgs sabiedrībai, – pārliecinātas Ilze un Gita.

1. septembrī Rīgas Tālmācības vidusskolā mācības sāks jau 250 audzēkņi. **MV**

Pirmais RTV izlaidums 2010. gada 19. jūnijā Melngalvju namā. Pirmajā rindā trešā no labās Ilze Kalniņa, ceturtnā – Gita Vāvere.